

27 Ιουνίου 2016
Αριθμ. Πρωτ.: 213429/23681/2016
Πληροφορίες: Γιάννης Κωστής

ΙΚΑ - ΕΤΑΜ
Τοπικό Υποκατάστημα Ευόσμου
1. Γραφείο Διευθύντριας
2. Γραμματεία .Τ.Δ.Ε.
(με την παράκληση να διανεμηθεί στα μέλη της ΤΔΕ)
Καραολή & Δημητρίου 12
542 24 Εύοσμος

Θέμα: «Η με αριθμ. πρωτ. 5165/10.3.2016 αίτηση θεραπείας του κυρίου ***** ****

Αξιότιμες / οι κυρίες / κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003, έχει λάβει και ερευνά αναφορά από τον κύριο ***** ο οποίος ζητά την παρέμβαση της Αρχής, διαμαρτυρόμενος επειδή με το με αριθμ. πρωτ. **** ***** έγγραφο του Υποκαταστήματος Ευόσμου, απορρίφθηκε αίτημά του για αναγνώριση χρόνου απασχόλησής του στην Ρουμανία, ως τέκνου πολιτικού πρόσφυγα.

Ειδικότερα όπως υποστηρίζει ο κ. ***** , και προκύπτει από το περιεχόμενο της αναφοράς του, υπέβαλε την με αριθμ. πρωτ. 1304/25.1.2016 αίτηση για αναγνώριση στην ασφάλιση του κλάδου σύνταξης του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, του χρόνου απασχόλησής του στην Ρουμανία, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 - 3 του ν. 1539/1985 «ένταξη επαναπατριζόμενων πολιτικών προσφύγων στους ελληνικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς».

Εναντίον του προαναφερθέντος απορριπτικού εγγράφου ο κ. ***** υπέβαλε την με αριθμ. πρωτ. **5165/10./3.2016** ένσταση, θεωρώντας ως μη σύννομη την απόρριψη του αιτήματός του, επειδή παραβιάζει τις διατάξεις του ν. 1539/1985, όπως αυτός ισχύει και μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 15 του ν. 3232/2004.

Με το παρόν έγγραφο και ενόψει της εκδίκασης της ένστασης του κ. ***** , στις ** ** ****, από την ΤΔΕ του Τοπικού Υποκαταστήματος Ευόσμου, ο Συνήγορος του Πολίτη επιθυμεί, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, να υπεισέλθει στην ουσία της ερευνώμενης αναφοράς θέτοντας υπόψη σας τις ακόλουθες σκέψεις και επισημάνσεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 1539/1985 (ΦΕΚ 64/Α/1985),

«1. Έλληνες υπήκοοι ή ομογενείς, οι οποίοι κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου (από 1 Ιανουαρίου 1945 έως 31 Δεκεμβρίου 1949) ή λόγω των συνεπειών του κατέφυγαν σε χώρες της αλλοδαπής (πολιτικοί πρόσφυγες), καθώς και οι σύζυγοι και οι κατιόντες τους, έχουν δικαίωμα, επαναπατριζόμενοι, να αναγνωρίσουν χρόνο απασχόλησής τους στην

αλλοδαπή σε αντίστοιχους ελληνικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ασφάλισης, με κριτήριο το επάγγελμα στο οποίο διανύθηκε ο μακρότερος χρόνος απασχόλησης τους στην αλλοδαπή. Ο επαναπατρισμός στην Ελλάδα πρέπει να έχει ήδη πραγματοποιηθεί ή να γίνει σε διάστημα πέντε (5) ετών από την υπαγωγή κάθε κατηγορίας στις διατάξεις αυτού του νόμου σύμφωνα με την παράγραφο 4. Η αναγνώριση αυτή δεν είναι δυνατή αν ο αντίστοιχος χρόνος έχει ήδη αναγνωρισθεί σε οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης, χωρίς καταβολή εισφοράς εξαγοράς. [...]

2. Για την αναγνώριση του χρόνου απασχόλησης της παραγράφου 1 απαιτείται αίτηση που υποβάλλεται στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα μέσα στα χρονικά πλαίσια που θα καθορίζονται με τις αποφάσεις της παραγράφου 5

[...]

4. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του Υπουργού που εποπτεύει κάθε οργανισμό, λαμβανομένων υπόψη και των σχετικών όρων των διμερών συμφωνιών με χώρες της αλλοδαπής για τη μεταφορά των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των επαναπατριζόμενων, καθορίζονται ο χρόνος υπαγωγής κάθε κατηγορίας δικαιούχων, κατά χώρα προέλευσής τους, στις διατάξεις του νόμου αυτού, και η έκταση του αναγνωριζόμενου χρόνου, κατά κατηγορία.

5. Με αποφάσεις των υπουργών που εποπτεύουν τους οργανισμούς ασφάλισης, καθορίζονται οι προθεσμίες για την αναγνώριση σύμφωνα με την παράγραφο 2, ο τρόπος απόδειξης της απασχόλησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Με αποφάσεις του Υπουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων επιλύονται οι αμφισβητήσεις που τυχόν προκύπτουν, ως προς τον αρμόδιο για την αναγνώριση οργανισμό κύριας ασφάλισης, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων.»

Κατ' επίκληση των διατάξεων αυτών εξεδόθη η αριθμ. 21/30/οικ.1405/19.4.1985 Απόφαση του Υπουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της οποίας η παράγραφος 1, όπως αντικαταστάθηκε την αριθμ. 21/30/οικ. 1942/23.6.1987 νεώτερη Υπουργική Απόφαση προβλέπει ότι :

«1. Καθορίζουμε για τα πρόσωπα της παραγρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 1539/1985, τα οποία έχουν επαναπατρισθεί ή θα επαναπατριθούν στην Ελλάδα από χώρες της αλλοδαπής προθεσμίας πέντε (5) ετών, από την έναρξη κάθε κατηγορίας στις διατάξεις του νόμου αυτού, ή από την άφιξή τους στην Ελλάδα, εφόσον η άφιξη πραγματοποιείται μεταγενέστερα της έναρξης, για την υποβολή αίτησης αναγνώρισης του χρόνου απασχόλησής τους στην αλλοδαπή».

Επίσης κατ' επίκληση των παραπάνω διατάξεων, και μετά την σχετική συμφωνία των Κυβερνήσεων Ελλάδας και Ρουμανίας, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 2467/1997, και με την οποία υπήχθησαν στις διατάξεις του ν. 1539/1985 και οι επαναπατριζόμενοι πολιτικοί πρόσφυγες από την Ρουμανία, εξεδόθη η αριθμ. Φ20/οικ. 1780/25.8.1997 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, «Καθορισμός δικαιολογητικών για την αναγνώριση προϋπηρεσιών των επαναπατρισθέντων πολιτικών προσφύγων από τη Ρουμανία» σύμφωνα με την οποία καθορίστηκε,

«για τους Έλληνες πολιτικούς πρόσφυγες που έχουν επαναπατρισθεί ή θα επαναπατριθούν στην Ελλάδα από τη Ρουμανία **προθεσμία έξι (6) ετών**, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης υπαγωγής τους στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α του Ν. 1539/1985 ή από την άφιξή τους στην Ελλάδα, εφόσον η άφιξη πραγματοποιείται μετά τη δημοσίευσή της, για την υποβολή αίτησης αναγνώρισης του χρόνου απασχόλησής τους στη Ρουμανία, σύμφωνα με όσα ορίζει η απόφαση υπαγωγής».

Στην συνέχεια με την αριθμ.Φ.20/οικ 293/1.4.1998 Κοινή Υπουργική Απόφαση καθορίστηκε η **1.4.1998** ως χρονολογία έναρξης εφαρμογής των προαναφερθεισών διατάξεων του ν. 1539/1985.¹

Τέλος σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 15 του Ν. 3232/2004

« Η προβλεπόμενη από την Φ21/30/οικ. 1942/1987 (ΦΕΚ370Β) απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προθεσμία υποβολής αίτησης αναγνώρισης χρόνου απασχόλησης στην αλλοδαπή καταργείται».

Σκοπός του νομοθέτη, όπως ρητά αναφέρεται και στην εισηγητική έκθεση του ν. 3232/2004 ήταν η κατάργηση της προβλεπόμενης προθεσμίας,

«επειδή αρκετοί πολιτικοί πρόσφυγες από άγνοια, αλλά και λόγω των προβλημάτων επιβίωσης που αντιμετωπίζουν δεν άσκησαν εμπρόθεσμα το δικαίωμά τους, αν και οι ίδιοι δεν επιβαρύνονται με εισφορές αναγνώρισης».

Όμως, με την εγκύκλιο 60/2004 του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, καθιερώνεται εξαίρεση από την κατάργηση της προθεσμίας για τους εκ Ρουμανίας επαναπατριζόμενους ή επαναπατρισθέντες πολιτικούς πρόσφυγες **επειδή, κατά την ημέρα ψήφισης του ν. 3232/2004 ήταν ακόμη σε ισχύ, γι αυτούς, η προθεσμία υποβολής αίτησης, η οποία έληγε στις 31.3.2004.**

Συγκεκριμένα στην Εγκύκλιο αυτή, και κατ' επίκληση σχετικού εγγράφου της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προβλέπεται ότι

«στις ρυθμίσεις της παρούσας διάταξης, δεν συμπεριλαμβάνονται οι πολιτικοί πρόσφυγες που επαναπατρίζονται από την Ρουμανία, επειδή κατά την ψήφιση του ν. 3232/2004 δεν είχαν λήξει για την συγκεκριμένη κατηγορία οι σχετικές ρυθμίσεις».

Όπως όμως αναφέρθηκε και παραπάνω, η σαφώς εκπεφρασμένη βούληση του νομοθέτη του ν. 3232/2004 είναι η κατάργηση, για τους συγκεκριμένους λόγους που αναφέρονται στην εισηγητική έκθεση, της προθεσμίας για την άσκηση του δικαιώματός τους να υπαχθούν στις ρυθμίσεις του ν.1539/1985, **όλων των επαναπατριζόμενων προσφύγων, χωρίς εξαιρέσεις.**

Παρόλα αυτά, κατά την εφαρμογή του νόμου αποφασίστηκε η εξαίρεση μιας ομάδας προσφύγων, με κριτήριο το εάν, κατά την ημερομηνία ψήφισης του ν. 3232/2004, και κατ' επέκταση της κατάργησης της προθεσμίας υποβολής αίτησης, είχε ή όχι εκπνεύσει η έως τότε ισχύουσα προθεσμία, η οποία ούτως ή άλλως καταργήθηκε.

Ωστόσο, το κριτήριο αυτό δεν φαίνεται να είναι νομικά και κοινωνικά πρόσφορο.

Άλλωστε, όπως αναφέρεται και σε σχετικές με το ζήτημα αυτό, επαναλαμβανόμενες δικαστικές αποφάσεις

«ενόψει της καταργήσεως, με το άρθρο 15 παρ. 4 του ν. 3232/2004, της προθεσμίας για την άσκηση του δικαιώματος υπαγωγής στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1539/1985, πολιτικοί πρόσφυγες από την Ρουμανία, οι οποίοι έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ.1 του ν. 1539/1985, έχουν δικαίωμα, για λόγους ίσης μεταχείρισης με τους λοιπούς πολιτικούς πρόσφυγες, να ζητήσουν την αναγνώριση του χρόνου της απασχολήσεώς τους στη χώρα αυτή υποβάλλοντας οποτεδήποτε (δηλαδή μη περιοριζόμενοι

¹ Ειδικότερα στην αριθμ. αριθμ.Φ.20/οικ 293/1.4.1998 ΚΥΑ «Υπαγωγή στις διατάξεις του ν. 1539/1985 και αναγνώριση χρόνου ασφάλισης των επαναπατριζόμενων πολιτικών προσφύγων από την Ρουμανία»(ΦΕΚ 318/Β/1998), οριζόταν:

«Καθορίζουμε την 1.4.98 ως χρονολογία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 1-3 του Ν. 1539/85,για τα πρόσωπα της παραγρ. 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, τα οποία έχουν επαναπατριστεί ή θα επαναπατριστούν στην Ελλάδα από τη Ρουμανία μέχρι και την31.3.2004.

από κάποια προθεσμία) αίτηση για την αναγνώριση χρόνου απασχόλησής στην Ρουμανία»².

Τούτων δοθέντων, όταν στις 15.1.2016 ο κ. ** ***, (ο οποίος έχει επαναπατριστεί από την Ρουμανία από τις 28.5.1980), υπέβαλε αίτηση για την αναγνώριση του χρόνου απασχόλησής του στην Ρουμανία, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1539/1985, δεν υφίστατο, σχετική προθεσμία, αφού είχε καταργηθεί με τον ν. 3232/2004.**

Ως εκ τούτου ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι θα πρέπει να γίνει δεκτή η ένστασή του, εναντίον της απόρριψης της αίτησής του ως εκπρόθεσμης, και να υπαχθεί ο ανωτέρω στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α, άρθρα 1 – 3 του Ν. 15349/1985, και εφόσον πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, να αναγνωρισθεί, ως τέκνο πολιτικού πρόσφυγα, ο χρόνος απασχόλησής του στην Ρουμανία, πριν τον επαναπατρισμό του στην Ελλάδα.

Τελειώνοντας επιτρέψτε μου να σας διαβεβαιώσω, ότι η εν προκειμένω διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη δεν έχει, σε καμιά περίπτωση, την έννοια να προκαταλάβει την ανεξάρτητη κρίση της Τ.Δ.Ε., η οποία θα συζητήσει, στις ** ***, την ένσταση του κυρίου *****, πολύ δε περισσότερο να υποκαταστήσει στην αρμοδιότητά του, το ανώτερο αυτό ασφαλιστικό όργανο του Ιδρύματος.

Αντιθέτως, μοναδικός στόχος της (στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν. 3094/2003) παρέμβασης της Αρχής, αποτελεί η συμβολή της στην επίλυση του προβλήματος στην βάση της αρχής της νομιμότητας, κάτι που θα επιτευχθεί εφόσον, έχοντας διερευνηθεί ενδελεχώς και απαντηθεί στο σύνολό τους, τα ερωτήματα που εκκρεμούν και σχετίζονται με το συγκεκριμένο πρόβλημα, εκδοθεί, σύμφωνα και με το άρθρο 17 του Ν. 2690/99, σαφώς, ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη Απόφαση της ΤΔΕ, η οποία μη αφήνοντας με τον τρόπο αυτό περιθώρια σοβαρής αμφισβήτησης, θα συμβάλει στην εμπέδωση σχέσεων εμπιστοσύνης του Ιδρύματος με τους συναλλασσόμενους πολίτες.

Τέλος, θα ήθελα να σας παρακαλέσω, προκειμένου να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 3094/2003 και στο άρθρο 4 του Π.Δ. 229/1999, η έρευνα της αναφοράς του κυρίου **** * από τον Συνήγορο του Πολίτη, να μας κοινοποιήσετε, τόσο τη σχετική απόφαση της Τ.Δ.Ε., όσο και άλλα στοιχεία του φακέλου, τα οποία θεωρείτε κρίσιμα, για την από μέρους μας απόκτηση πλήρους και σαφούς εικόνας του προβλήματος, μεταξύ των οποίων και τη σχετική εισήγηση του Υποκαταστήματός σας προς την ΤΔΕ.

Με την πεποίθηση ότι θα έχουμε σύντομα απάντηση εκ μέρους σας, σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε πάντοτε στη διάθεσή σας, τόσο εγώ όσο και ο συνεργάτης μου, για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θελήσετε.

² Βλ. αριθμ. 308/2012 Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Βλ. επίσης για την ίδια υπόθεση, και την υπ' αριθμ. 1579/2008 Απόφαση το Διοικητικού Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης στην οποία, χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι , «Κατά την έννοια της παραπάνω διάταξης του άρθρου 15 παρ.4 του ν. 3232/2004 και ενόψει του σκοπού αυτής, που είναι η κατάργηση της προθεσμίας για την άσκηση του δικαιώματος υπαγωγής στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 1539/1985 όλων των επαναπατριζόμενων Ελλήνων πολιτικών προσφύγων από χώρες της αλλοδαπής, καθώς και των συζύγων και κατιόντων αυτών, πρέπει να θεωρηθεί ως καταργηθείσα από τις 12.2.2004 και η εξαετής προθεσμία για την υποβολή αίτησης αναγνώρισης χρόνου απασχόλησης στη Ρουμανία των επαναπατριζόμενων Ελλήνων πολιτικών προσφύγων από την χώρα αυτή και των συζύγων και κατιόντων αυτών, που προβλέπεται από την Φ.20/οικ. 1780/6.8.1997 (Β'726) Α.Υ.Ε.Κ.Α.»

Με εκτίμηση

Χρήστος Α. Ιωάννου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

***** *****